

Vám přeje krásný zbytek
prázdnin!

DOZVÍTE SE

NOVINKY Z EVVO

Ústí nad Orlicí obnovuje Wolkerovo údolí
Rozšíření velkých kopytníků by podle vědců
mohlo bránit požárům v přírodě

ENVI ZAJÍMAVOSTI

V Pohádkové zahradě v Pardubicích bude víc
stromů, výsadba bude na podzim
Ostravští vědci budou na Islandu zkoumat
dlouhověkost žraloka malohlavého

NOVINKY

Jaroslav Kosina z Mikulčic sesbíral 20.037
čtyřlístků
Nové číslo čtvrtletníku MRKVIČKA
Je libo lesní koupel?

Ústí nad Orlicí obnovuje lesopark Wolkerovo údolí

Ústí nad Orlicí začalo s obnovou Wolkerova údolí. Lesopark si zachová přírodní ráz, přibudou tam například lavičky a hrací prvky pro děti.

Lesoparkem protéká Knapovecký potok. Údolí je se mezi sídlišti Štěpnice a Dukla, park je vzdálený asi kilometr od Mírového náměstí. V údolí jsou svahové louky, několik mokřadů a rybník. K podobě lesoparku se lidé vyjadřovali ve veřejné anketě, hlavně si přáli, aby lesopark zůstal co nejvíc přírodní lokalitou, k tomu chtěli obnovení a rozšíření herních a edukačních prvků. Náklady na obnovu budou dva miliony korun.

Město už nechalo odstranit herní prvky na hřišti, které je už staré a neodpovídalo bezpečnostním normám. Po úpravách tam bude sestava pro malé i starší děti, kolotoč, balanční kůly nebo vahadlová houpačka. U hřiště budou nové lavičky, stůl, odpadkové koše.

Další herní prvky přibudou na vršku kopce, kde bude věž se skluzavkou a houpačka.

NOVINKY Z EVVO

Rozšíření velkých kopytníků by podle vědců mohlo bránit požárům v přírodě

Větší rozšíření zubrů, divokých koní nebo praturů by podle vědců mohlo bránit vzniku požárů v krajině. Velcí kopytníci totiž spásají porosty, na nichž se na loukách oheň rychle šíří. V tiskové zprávě to uvedli zástupci společnosti Česká krajina.

„Postupující klimatické změny směrem k suššímu a teplejšímu počasí a současné zarůstání krajiny vytváří nebezpečnou kombinaci. Krajina se stává vlivem dlouhodobého sucha a vzrůstajícího množství paliva v podobě usychající vegetace hořlavější. Pastva velkých kopytníků je velmi účinným nástrojem k odstraňování zejména travních porostů, kterými se oheň dobře šíří. Ať už jde o plochy se starou, suchou trávou, takzvanou stařinou, nebo o křoviny,“ uvedl Miloslav Jirků z Biologického centra Akademie věd ČR v Českých Budějovicích.

Protipožární ochranu mohou velcí kopytníci podle něj zajistit zejména v přírodních rezervacích, ale také v bývalých i aktivních vojenských prostorech. V zahraničí zubři dlouhodobě žijí například v největším polském vojenském prostoru Drawsko v Západním Pomořansku, který ke svým cvičením často využívají i armády NATO.

„Výhodou pastvy velkých kopytníků je, že v porovnání s jinými metodami péče o krajinu i protipožární prevence je velmi levná, a hlavně dlouhodobě funkční bez potřeby dalších investic. Preventivně totiž předchází jedné z hlavních příčin požárů, nadbytku suché bylinné biomasy v krajině. Navíc zvyšuje biologickou rozmanitost území a podporuje schopnost krajiny zadržovat vodu,“ uvedl Dalibor Dostál z ochrannářské společnosti Česká krajina.

Vědci tak reagují na současnou situaci v národním parku České Švýcarsko. Hasiči tam přes dva týdny likvidují rozsáhlý požár a zásah podle odhadů bude stát stovky milionů korun. Jde zřejmě o největší požár v historii České republiky. Také ve vojenských újezdech pravidelně hoří a škody tam dosahují milionových částek. Například v prostoru Libavé hořelo koncem července a také v roce 2019.

Organizace Česká krajina dlouhodobě usiluje o návrat zubrů, divokých koní nebo praturů do volné přírody. Stojí například za projektem rezervace ve středočeských Milovicích, kde na otevřené stepi žije více než sto velkých kopytníků.

NOVINKY Z EVVO

V Pohádkové zahradě v Pardubicích bude víc stromů, výsadba bude na podzim

Provozovatelé Pohádkové zahrady v Pardubicích, ve které se starají o opuštěná zvířata, na podzim vysázejí na vycházkové ploše stromy. Rozšíří tam místa, kde se návštěvníci i zvířata mohou v letních horkých dnech ukrýt do stínu. Zvířata v létě jsou aktivní ráno a večer, kdy teploty nejsou tak vysoké, přes den pak odpočívají ideálně ve stínu, řekla Vojřiová. Zahrada se stará se převážně o hospodářská zvířata, zachráněná z nevhodných podmínek. Je jich asi 200. Zařízení se ale také stalo záchrannou stanicí pro divoká zvířata, lidé tam nosí například zraněné ptáky.

„Spolupracujeme se záchrannou stanicí Žleby a Pasíčka. Lidé z Pardubic a okolí volají nás, nosí nám nalezená divoká zvířata. Zachráněnou sýkorku nemohu dát mezi papoušky, proto stavíme novou voliéru. Lidé nám přes sezonu přinesou tak deset zvířat měsíčně, ideální je, když je po vyléčení pustíme zase do přírody,“ řekla provozovatelka Romana Vojřiová.

Bažantnice je skoro hotová, bude v klidné části zahrady pod stromem. Bažanty často srazí auto, mladé jedince pak třeba uloví a poraní pes. *„Je to více než pětimetrová voliéra, je vysoká, bažanti potřebují klid, nestresovat se, na strom si mohou vylétnout,“* řekla Vojřiová. Zahrada se snaží být připravená na všechny varianty, mít zázemí pro maximum druhů drobných zvířat.

„Snažíme se pomoci rychle. Nová voliéra bude stát 100.000 korun, zaplatíme ji z burzy filantropie. Peníze se snažíme získávat s dotačních projektů. Máme vstupné. Také nám hodně pomáhají dobrovolníci tím, že se starají o zvířata,“ řekla Vojřiová.

Hodně zvířat není v Pohádkové zahradě v ohradách, ale chodí volně po areálu. Lidé si mohou pohladit či nakrmit koně, oslíka, kozy a nebo prase Olivu. Ve voliérách jsou například handicapovaní papoušci nebo osířelé chůvičky, kterým zemřel majitel a dědicové je nechtěli.

„Máme například hrdličky od kouzelníka. Když zestárl, nevystupoval, měl ptáčky zavřené v krabici na balkoně. Lidé nám zavolali, řekli o nich. Papoušci jsou často bez nožiček, mají špatná křídýlka,“ řekla Vojřiová.

NOVINKY Z EVVO

Ostravští vědci budou na Islandu zkoumat dlouhověkost žraloka malohlavého

Vědci z Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity (OU) chtějí s kolegy z Akademie věd ČR rozluštit tajemství dlouhověkosti žraloka malohlavého. 1.8. vyrázili na dvoutýdenní expedici na Island, kde po žralocích budou pátrat. V DNA této paryby, která se dožívá přes 400 let, chtějí najít "gen dlouhověkosti" s možným využitím k vývoji léků.

Podle mluvčího fakulty Stanislava Janalíka vědci už před pár lety zkoumali DNA medúz a nyní se chtějí zaměřit na žraloka malohlavého, který dosud stál mimo zájem vědců. „U žraloka malohlavého nemáme na rozdíl od jiných žraloků k dispozici osekvenovaný genom. Navíc jde z hlediska doživaného věku o skutečně výjimečného živočicha. A abychom se dobrali některých odpovědí, musíme přímo ke zdroji. Věříme, že jeho DNA může ukrývat zajímavá tajemství," uvedl za ostravské členy expedice Jiří Červeň z katedry biologie a ekologie.

Účastníci expedice byli už s předstihem ve spojení s tamním rybářem, který by jim měl pomoci. „I když má lov žraloka malohlavého více než dvousetletou tradici, dnes už se tamní rybáři na něj cíleně nezaměřují. V minulosti byl loven pro olej, ale s příchodem syntetického oleje poptávka klesla a lov ustal," uvedl Janalík.

Vědci by pro svůj výzkum rádi získali několik různě starých exemplářů žraloka, aby měli dosud nedostupné vzorky pro sekvenaci DNA i data pro svůj výzkum. Vytipovanou mají i žraločí zátoku, aby zvýšili svou šanci na úspěch. „Samozřejmě víme, že můžeme narazit na řadu proměnných v podobě počasí, šikovnosti rybáře nebo náhody. My ale věříme, že se nám naše mise podaří dotáhnout. Pro naše potřeby stačí mít k dispozici relativně malé vzorky tkáně pro genomovou a transkriptomovou analýzu. Jde nám o jejich kvalitu, nikoliv kvantitu, takže letadlem skutečně nepovezeme domů naporcované kusy žraloků," doplnil další člen expedice Martin Bartas.

Pokud se žraloky podaří ulovit, budou po šetrném odběru vzorků puštěni zpět do moře. Vědci by jim navíc chtěli připevnit i GPS lokátory, díky kterým budou moci získat informace o hloubkách i místech, kde žijí, nebo o tom, jak rychle se pohybují. Některé vzorky budou analyzovat přímo na místě. Ostravští biologové práci se vzorky trénovali na běžně dostupných žraločích filetech. „Je jasné, že s sebou nevezmeme celou laboratoř. Potřebovali jsme si tak vyzkoušet, bez jakého vybavení se neobejdeme a které naopak budeme moci nechat doma," řekla další členka ostravského týmu Adriana Volná.

NOVINKY Z EVVO

Lidé mohou v soutěži vybrat nejlepší projekt adaptace na změnu klimatu

Lidé mohou ode dneška v soutěži Adaptterra Awards svými hlasy podpořit projekty, které pomáhají českým městům, budovám či krajině s adaptací na změnu klimatu. Vybírat mohou z 18 projektů, které postoupily do finále čtvrtého ročníku celostátní soutěže. Počinu, který od veřejnosti získá nejvíce hlasů, bude udělena Cena sympatie. Vítěze dalších soutěžních kategorií vybere odborná porota. Výsledky pořadatelé vyhlásí 2. listopadu. Soutěž pořádá Nadace Partnerství a společnost Integra Consulting pod záštitou ministerstva životního prostředí.

Do soutěže se letos podle Martina Andera z Nadace Partnerství přihlásilo 67 projektů, meziročně o 34 méně, které nominovali jejich investoři a projektanti nebo zástupci veřejnosti. Do finále soutěže postoupilo 18 projektů, které pracují s adaptačními opatřeními na změnu klimatu. Soutěžít budou v hlavních kategoriích Volná krajina, Zastavěné území, Náš domov a Pracovní prostředí. Uděleny budou rovněž speciální ocenění pro projekty na území Prahy, českého a rakouského příhraničí. Vítěze těchto kategorií bude vybírat odborná porota složená zvláště z architektů, urbanistů a krajinářů.

Nejzdařilejší projekt bude letos moci zvolit i veřejnost. Na základě výsledků on-line hlasování na webu soutěže bude udělena Cena sympatie veřejnosti. Do 15. října mohou zájemci podpořit dva podle finálové projekty, které byly realizované na území Česka, a jeden projekt v rakouském příhraničí.

Porota a veřejnost bude nejlepší projekty volit mimo jiné mezi obnovou rašeliníště u Soběslavi v Jihočeském kraji, revitalizací mokřadů v Sedmihorkách v Libereckém kraji, výstavbami či přestavbami nízkoenergetických budov nebo vznikem nového lesoparku v jihomoravských Židlochovicích.

Mezi finalisty soutěže jsou letos čtyři pražské projekty. Ty se utkají o vítězství v hlavních kategoriích a mezi sebou rovněž o Cenu Prahy. Toto ocenění tak letos může obdržet stavba radnice městské části Praha 12 s fotovoltaickou elektrárnou na střeše a retenční nádrží na dešťovou vodu, přestavba budovy pražské střední školy v Českobrodské ulici na udržitelnou, úprava Čelakovského sadů nebo soukromý projekt výstavby obytného domu Sakura v pražských Košířích.

Cenu Prahy za rok 2021 získala dvanáctá pražská městská část za projekt udržitelného hospodaření na svých zemědělských pozemcích. Radnice některé z 12 hektarů pozemků propachtovala s novou podmínkou šetrného hospodaření a o zbylé se stará sama za účasti občanů. Díky tomu byl mimo jiné vysazený komunitní sad a vznikly louky a aleje.

Soutěž Adaptterra Awards navazuje na soutěž Adaptační opatření roku, kterou v roce 2015 uspořádala Integra Consulting. První ročník soutěže se uskutečnil v roce 2019 a zapojilo se do něj 24 projektů.

Jaroslav Kosina z Mikulčic sesbíral 20.037 čtyřlístků

Jaroslav Kosina z Mikulčic sesbíral a vylisoval 20.037 čtyřlístků, je českým rekordmanem. Našel také velký počet jetelových pěti i vícelístků, dokonce jeden desetilístek a jeden jedenáctilístek. Z poloviny jeho čtyřlístkové sbírky dnes pelhřimovské Muzeum rekordů a kuriozit sestavilo chodník měřící 56 metrů a 40 centimetrů. I to je rekord, řekl dnes novinářům Miroslav Marek z agentury Dobrý den, která spravuje databázi českých rekordů. Sám přidal do Kosinovy sbírky čtyřlístek z roku 1955. Čtyřlístky podle něj není umění natrhat, ale vylisovat je a dát do takového stavu, aby vydržely

Je libo lesní koupel?

Samotný termín lesní terapie či lesní koupel se zformoval v Japonsku v osmdesátých letech dvacátého století a označuje fyzická i duševní cvičení, takzvané shinrin- -yoku – lesní koupel neboli nasávání atmosféry lesa.

Při lesní koupeli jdeme velmi pomalým, téměř meditativním krokem. Nepospícháme a cestou se rozhlížíme okolo sebe. Zapojíme všechny smysly a vstřebáváme jimi své okolí. Každou chvíli se zastavíme, posadíme se nebo jen tak postojíme a rozhlédneme se okolo sebe.

Nové číslo čtvrtletníku MRKVIČKA

Třetí letošní číslo časopisu MRKVIČKA je tu!

MRKVIČKA je dlouhodobý celostátní program, který poskytuje metodiku a kompletní ekologickou výchovu pro mateřské školy. Od roku 2007 jej realizuje Síť ekologických středisek Pavučina. Jednou za čtvrt roku vychází stejnojmenný plátek s aktualitami.

A co naleznete v tomto čísle?

Výukový program o změnách klimatu pro předškoláky od Ekocentrum Koniklec. Pokračování námětů pro místně zakotvené učení. Další část Zvířádky, tentokrát o netopýru Pavlíkovi. Pokračování seriálu o přírodních barvivech. Nápadník badatelských aktivit pro mateřské školy. Více informací o časopisu se můžete dozvědět [zde](#).

Zahraniční kurz pro současné i budoucí lektory

Rakouská organizace WWF Austria pořádá v rámci projektu "Eat4Change" workshop s názvem Train the Trainers. Kurz určen všem, kteří vzdělávají nebo by chtěli vzdělávat mladé lidi o klimatu, aktivním občanství a o tom, jak mohou ovlivnit věci ve svém okolí. Prakticky si vyzkoušíte různé metody, jak efektivně pracovat se skupinami mladých lidí. Nechybí ani uvedení do problematiky k tématům výše. Setkáte se s dalšími zájemci o vzdělávání z celé Evropy a také s experty v tomto oboru. Kurzu předchází webinar, který proběhne během srpna. Samotný workshop proběhne v termínu od 17. do 21. října 2022 v Rakousku. Veškerý program probíhá v angličtině. Více informací najdete [zde](#).

Další ročník Týdne pro klima se blíží

Pálí tě klima a chceš něco dělat? Zapoj se do iniciativy Týden pro klima a uspořádej v rámci letošního ročníku vlastní akci!

Nebo se přijď v září podívat na akci, kterou pořádají ostatní.

Mluv o klimatické krizi a ukaž přátelům, známým, politikům i političkám, že ti na klimatu záleží.

Jedině tak se začnou lidé na odpovědných místech změnou klimatu zabývat.

Více informací ve [FB](#) události nebo na [webu](#)!

Na unijním seznamu invazních druhů přibylo 17 zvířat a 5 rostlin

Na unijní seznam invazních nepůvodních druhů dnes přibylo 17 zvířat a pět rostlin. Seznam tak nově čítá 88 druhů, které na území EU ohrožují biodiverzitu a ekosystémy. Za ministerstvo životního prostředí (MŽP) to uvedla Dominika Pospíšilová v tiskové zprávě. Rozšíření seznamu odhlasovaly členské státy v květnu v Bruselu, projednávaly tehdy 30 návrhů.

Správa parku České Švýcarsko chce nechat obnovu lesa po požáru na přírodě

Správa národního parku chce u obnovy po největším požáru na území České republiky využít zkušenosti z roku 2006. Tehdy shořelo v okolí Jetřichovic v Českém Švýcarsku zhruba 20 hektarů a správa nechala požářiště spontánně zalesnit.

